

Asia: VN/27452/2020/

Työryhmän mietintö julkisuuslain ajantasaistamisesta

Yleisperustelut sekä suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Huomionne yleisperusteluista sekä suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys -jaksosta (mietinnön jaksot 2-5 ja 10)?

Sarastia pitää Julkisuuslain ajantasaistamista koskevan työryhmän mietintöä oikeansuuntaisena ja kannattaa avoimuuden lisäämistä. Esimerkkinä omasta toiminnastaan Sarastian haluaa nostaa esille listayhtiöiden Hallinnointikoodin, jota Sarastia on noudattanut vuodesta 2020 lähtien ja jonka edellyttämällä tavalla raportoinut laajasti yli osakeyhtiö- ja kirjanpitolakien velvoitteiden mm. sidonnaisuuksistaan, palkitsemisesta, päätöksenteosta ja toimielintensä kokouksista materiaaleineen. Hallinnointikoodia noudattavat useat suomalaisen yhtiöt, osuuskunnat ja muut yhteisöt.

Soveltamisalan laajentamista koskevat ehdotukset

Miten arvioitte vaikutuksia, joita seuraa mietinnössä ehdotetun julkisuuslain soveltamisalan laajentamisesta julkisen hallintotehtävän hoitamiseen kokonaisuudessaan? Onko mietinnössä jäänyt tältä osin tunnistamatta joitakin erityisiä vaikutuksia, jotka liittyvät organisaationne erityispiirteisiin?

Meillä ei ole tunnistettu julkisia hallintotehtäviä, ainoastaan palveluita, jotka tukevat julkisten hallintotehtävien hoitamista.

Miten arvioitte vaikutuksia, joita seuraa mietinnössä ehdotetun julkisuuslain soveltamisalan laajentamisesta julkisyhteisön määräysvallassa oleviin yhteisöihin ja säätiöihin? Onko mietinnössä jäänyt tältä osin tunnistamatta joitakin erityisiä vaikutuksia, jotka liittyvät organisaationne erityispiirteisiin?

Lainsäädäntötyössä tulee huolellisesti pohtia, miten julkisuuslain mahdollinen laajentaminen koskemaan oy-muotoisia julkisyhteisön määräysvallassa olevia yhteisöjä toimii saumattomasti yhteen osakeyhtiöiden toimintaa ohjaavan keskeisen lainsäädännön (OYL, KPL, TTL, liikesalaisuuslaki, jne.) kanssa. Vastaavia haasteita, kuin hankintalainsäädännön ja osakeyhtiölainsäädännön vaatimusten välillä, tulee välttää.

Mietinnön suuntaviivoja toteutettaessa on huomioitava kuitenkin se, ettei tiettyä tehtävää mahdollisimman tehokkaasti hoitamaan pyrkivillä osakeyhtiöillä ole resursseja mahdollisten runsaslukuisten tietopyyntöjen käsittelyyn. Läpinäkyvyys tulisi siten toteuttaa mahdollisimman

automatisoidulla raportoinnilla ja kaikille sidosryhmille kerralla esimerkiksi verkon yli. Muutoin riskinä on se, että lain noudattaminen / käytännön toteutus kuormittaa transaktioiden hintoja tavalla, joka ei palvele kansantalouden kokonaisuutta.

Koska niin kutsutut in house -osakeyhtiöt tekevät tehtävää, jota osa toimijoista hoitaa myös itse, olisi tarkoituksenmukaista, että myös itse tekeminen läpivalaistaisiin Oy-mallia vastaavalla tavalla ja kerrottaisiin mm. paljonko pääomia jokin tietty tekeminen vaatii. Lain uudistamisen tarkoitus on hyvä, mutta se tulisi toteuttaa tavalla, jossa kaikki toimintamuodot ovat ikään kuin samalla viivalla (markkinatoimijasta julkisoikeudellisten yhteisöjen omaan tekemiseen).

Minkälaisia erilaisia turvallisuuteen liittyviä vaikutuksia arvioitte mietinnössä ehdotetulla julkisuuslain soveltamisalan laajentamisella olevan? Ovatko voimassa olevan julkisuuslain salassapitoperusteet riittävät suojaamaan tietoja, joita on ehdotuksen mukaan soveltamisalan piiriin uutena tai laajemmin tulevien toimijoiden hallussa? Onko organisaatiollanne hallussa tietoja, joiden salassapito olisi välttämätöntä esimerkiksi turvallisuusnäkökohtien vuoksi eikä niiden salassapito ole mahdollista voimassa olevassa laissa tai erityislaeissa säädettyjen salassapitoperusteiden perusteella?

Olisi tärkeää, että hankintayksiköille hallintopalveluita toimittavien yhteisöjen tilannetta arvioitaisiin myös turvallisuusviranomaisten toimesta, mutta emme tunnista, että julkisuuslain soveltamisen laajentaminen muuttaisi nykyiselläänkin kriittistä tilannetta.

Muut mietinnön ehdotukset

Olisiko muilla kuin lain soveltamisalaa laajentavilla ehdotuksilla organisaationne näkökulmasta turvallisuusvaikutuksia ja minkälaisia nämä vaikutukset olisivat?

-

Lakiehdotus ja säännöskohtaiset perustelut

Huomionne luvuittain lakiehdotukseen ja sitä koskeviin säännöskohtaisiin perusteluihin?

1 luku

-

2 luku

-

3 luku

-

4 luku

-

5 luku

-

6 luku

-

7 luku

-

8 luku

-

Muut huomiot

Muut mahdolliset huomionne?

Olisi tärkeää arvioida erilaisten lainsäädäntövalmisteluiden yhteisvaikutukset, esimerkiksi TEM:n nk. in-house -yhtiöitä koskevan säädösvalmistelun sisältö.

Juola Ville
Sarastia Oy